

1.
19
2.
3.
17
1.
2.
3.

1708.

1. Merlingius, Tridiusius Wilhelmus: De conditione
palatina 2 Bunde.
2. Poelensius, Guartus Franciscus: De applicabil
juris et factum.
3. Kerker, Hen. Ern: De fatalibus seu proscriptio
instantia

1709

1. Kerker, Hen. Ern: De jure Henrico in Suecia
Bohemia Trans
2. Kerkerus, Hen. Ern: Partitio judicialis

1710

1. Kehler, Johannes: De requisitis ministrorum ecclesie
2. Kerker, Hen. Ern: De pannis quibusdam jures
Romani in Germaniam recipiendis
3. Kerkerus, Hen. Ern: De jure rerum, casu anni 1584
7 un.

1710

1. Kerker, Hen. Ernest: De inuitabili legum, doctorum,
et breuicardiorum allegatione

5tes Goll, Jacobus Henricus: De feudi per vesalliam
alienati praescriptione contra Dominum directum
2. Exempt. 1710 - 1746

1711

1^a Kerkerus, Hen. Ern: De potestate principis in
subditos. 2. Exempt. 1711 - 1743.

2. Kerkerus, Hen. Ern: De sacrilegio politico

3. Kerkerus, Hen. Ern: De iuramentum studiorum, ex com-
muni hereditate concessum, curatione

4. Gallius, Hermannus: De praesentia statutorum
discrepantium.

1712.

1. Kerker, Hen. Ernest: De amore.

2. Kerker, Hen. Ernest: De structura legum.

1712

3. Rescriptum Henr. Sueri: De iurisdictione bellis et pacis
Serenissimi . . . Hanne Landgraviæ Caroli I.

Thun

a

11

1/1
1/2
1/3
1/4
1/5
1/6
1/7
1/8
1/9
1/10
1/11
1/12
1/13
1/14
1/15
1/16
1/17
1/18
1/19
1/20
1/21
1/22
1/23
1/24
1/25
1/26
1/27
1/28
1/29
1/30
1/31
1/32
1/33
1/34
1/35
1/36
1/37
1/38
1/39
1/40
1/41
1/42
1/43
1/44
1/45
1/46
1/47
1/48
1/49
1/50
1/51
1/52
1/53
1/54
1/55
1/56
1/57
1/58
1/59
1/60
1/61
1/62
1/63
1/64
1/65
1/66
1/67
1/68
1/69
1/70
1/71
1/72
1/73
1/74
1/75
1/76
1/77
1/78
1/79
1/80
1/81
1/82
1/83
1/84
1/85
1/86
1/87
1/88
1/89
1/90
1/91
1/92
1/93
1/94
1/95
1/96
1/97
1/98
1/99
1/100

18

8

1710, 1.

DISSERTATIO
THEOLOGICA,

DE
REQVISITIS
MINISTRORUM
ECCLESIAE,

P. 358,

QVAM
PRÆSIDE
JOHANNÉ KAHLER,
S. S. Theol. Doct. ejusdemque Profess. Prim.
& Mathemat. Ordin.

Publicæ Eruditorum disquisitioni subicit
M. JOH. CHRISTIANUS von *Witthoffen*/
S. S. Theol. C.

AUCTOR & RESPONDENS
Ad diem 2. Maj. A. O. R. M DCC X.
IN AUDITORIO MAJORI.

RINTELII,
Literis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, Univ. Typog

DISSERTATIO
THEOLOGICA

DE
REQUISITIS
MINISTRIORUM
ECCLESIAE

1772

AVM
PRÆSIDE
JOHANNI KAHLER
S. S. Theol. Doc. ejusdemque Proff. Prim.
& Mathematic. Ordin.

Publici Professoris & Confessoris legitimi
M. JOH. CHRISTIANI VON SIEBOLDII
S. S. Theol. C.
Auctor & Respondens
Ab die 2. Martii A. O. R. M. DCC. LXXII
in Auditorio Martini

IN TYPIS
Lithis Hermannii Augustini Enax, Univ. Typogr.

Q. D. B. V.

DE
**MINISTRORUM ECCLE-
 SIÆ REQUISITIS.**

Ministerium Ecclesiasti-
 cum sicut merito ab omnibus,
 qui de eò cogitant & loquuntur,
 reverenter habendum est: Ita
 quoque illi, qui se ad illud appli-
 care gestiunt, non illotis, quod dicitur manibus tra-
 ctent & accersant, sed cum timore & tremore officia
 S. ambiant, illis rite fungantur, & omnibus ac sin-
 gulis ut Exemplar inculpatae vitæ præluceant.
 Quod ut eò feliciter fiat, requisita varia ex illis quæ-
 runtur, quorum quædam considerare hæc Dissertatione animus est.

§. I.

Nomen Sacerdotis à sanctificando deduxit August. in
 Pf. CXLIV. Sacerdos autem est persona à Deo con-
 stituta, habens mandatum docendi non humanam doctrinam,
 sed

A 2

*Ministri
Ecclesie
vocantur
Sacerdotes.*

fed verbum Divinitus revelatum, & quidem Evangelium, item habens mandatum, ut oret pro se & aliis. Ita Georg. Major in Homil. Dom. 18, Trin p. 534. Apud Israelitas (quorum Ecclesia, & ipsa etiam Respubl. typus erat Ecclesie Christiane) sacrorum Mystæ & antistites publici dicebantur, & verè ac proprie erant *Sacerdotes*. Inde propter quandam publicæ præfecturæ, & curæ Ecclesiasticæ similitudinem Patres in Ecclesia Christiana nomen Sacerdotum Pastoribus Ecclesiasticis indiderunt per Metaphoram. Eodem sensu Metaphorico *Diaconi* appellati sunt Levitæ, & Episcopi summi Sacerdotes. Præterea etiam si, quantum ad oblationes spirituales, quicunque fideles sumus, sumus Sacerdotium sanctum ad offerendum spirituales hostias, acceptas Deo per Jesum Christum, & hunc habeant communem honorem

Matres atque viri, pueri, innuptæque puellæ.

Quia tamen Pastores sunt Dispensatores mysteriorum Dei, & publicas pro cæteris preces concipiunt, aliasque publici cultus partes ex officio obeunt, idcirco Pastoribus sive præsidentibus, *τῶν ἡγορευόντων*, Dispensatoribus mysteriorum Dei convenire potest per quandam excellentiam in sensu hoc spirituali appellatio Sacerdotum. Proprie autem & verè à verâ & propria Christi immolatione Sacerdos perdicti potest, nisi ipse Dominus Jesus Christus Sacerdos perpetuus sec. ordinem Melchisedec, habens intransitivum Sacerdotium. Sacerdotes jam in Vet. Test. erant Doctores Ecclesie, & in ore illorum debebat esse lex & sapientia. Illos verò agnovit Jobus cap. XII. v. 19. nullam sine Deo habere sapientiam, ita ut, quando Deus eos privabat suæ sapientiæ & auxilii communicatione, sicut stulti de rebus sacris loquerentur, & docerent, & à veritate ad nugas atque impias doctrinas delaberentur. Cujusmodi Exempla Jobus procul dubio multa noverat eo tempore, quò totus mundus prope à vera Theologia veroque Deo defecit. Seb. Schmidius Comment, in Job. p. 526.

§. II. Vocatio Ministri duplex est, interna una, externa altera. Interna consistit partim in Donorum necessariorum ad Sacrum ministerium collatione, partim in instinctu sive inclinatione dona illa ad Ecclesiae aedificationem collocandi. Quæ quidem vocatio ad *ἑσφάλευαν* Ministrorum sacris operantium per se facit, aliis vero necessaria cognitu non est, nec nisi à posteriore innotescere potest. Functiones ordinariæ sunt (1) Pastorum. (2) Presbyterorum Pastoribus contradistinctorum. (3) Diaconorum. Pastores sunt, qui partim ad instituendam, partim ad regendam Ecclesiam Christianam sunt vocati, & quibusdam doctrinæ & Sacramentorum ejus appendicum, tum disciplinæ administratio conjunctim commissa est. Ephes. IV, v. 11. 12. Hos vocat SS. promiscue *ἐπισκόπους, προϊεταμένους, ἡγούμενους, ποιμένας*. Presbyteri contradistincti Pastoribus sunt, qui non Ecclesiae instituendæ, sed regendæ duntaxat vacant, nec doctrinæ vel ejusdem appendicum, sed Disciplinæ tantum cum Pastoribus administrandæ subsidiario adhibentur, scandalis partim impediendis; partim detegendis, partim coercendis, & ordini Ecclesiastico procurando destinati, 1. Corinth. XII, v. 8. Rom. XII, v. 8. 1. Timoth. V, v. 17. Ex Pastorum & Presbyterorum horum, qui *διαιρητικῶς* Seniores vocari solent, collectione constituitur presbyterium, vel cœtus ordini in Ecclesia servando, scandalis vel impediendis vel avertendis, censuris Ecclesiasticis stringendis, & iis omnibus, quæ ad aedificationem faciunt, promovendis, quæ vero ei intercedunt Ecclesiasticis mediis legitimis vel præcavendis vel amovendis vacans. Matth. VII, v. 16. 2. Tim. I, v. 6. Diaconi sunt ministri arario sacro colligendo, constituendo, distribuendo, ac pauperum & infirmorum curæ destinati, & ad munus illud ab Ecclesia vocati. Actor. VI, v. 2, 3. Quibus in Ecclesia primitiva accensebantur Diaconisæ 1. Tim. V, v. 9.

Interna
vocatio
Ministro-
rum qua
fit?

ad eorum
faciend

Ministri
sunt
qui
ad
faciend
sunt

*Cur Levita
& sacerdo-
tes in divi-
sione Terræ
S. nullam
partem ha-
buerint?*

§. III. Elogium Aaronis & Sacerdotum non leve est, quod scilicet Deus in Divisione terræ sanctæ Jos. XV. facta, 12. tribubus, exceperit tribum Levi Sacerdotalem, nolueritque, eam habere partem in terra, qui ipsemet volebat esse ejus pars & hæreditas, dando eis suas victimas, Decimas, oblationes, idque ad hoc, ut Levitæ & Sacerdotes toti suo cultui & ministerio vacarent, nec tam in terra quam in cælo cum Deo & Angelis versarentur Num. XVIII. v. 20. Dupliciter autem Deus erat hæreditas Sacerdotum, & quia dabat illis, quæ populus ei offerebat, & quia volebat unicus esse eorum amor. *Audiant hæc Sacerdotes*, scribit Corn. à Lap. Comment. in Ecclesiasticum cap. 45. *multo magisque sibi, quam Aaroni & Aaronicis dici putent à Deo. Tibi, O Sacerdos, Deus est hæreditas optima, ut quid terrenam, vilem & caducam ambis, ut quid terram Cælo, solum soli, aurum Deo præfers? Judaicum te ostendis Sacerdotem, non Christianum, imò vitiosum & deteriorem. Judaicus enim nil in terra possidebat, tumulta possides, & plura possidere cupis, agros agris, opes opibus, beneficia beneficiis insatiabiliter accumulās, quasi in æternum hic viturus, quasi hic paradysum & beatitudinem habiturus. Ubi est fides tua, ubi est spes tua, ubi cor tuum, ubi anima tua? Utique in ære, non in æthere.*

*Efficacia
Ministerii
non depen-
det à digni-
tate Mini-
stri.*

§. IV. Virtus & efficacia ministerii Ecclesiastici nequaquam à persona ministri ejusve pietate vel impietate, aut alia ejus qualitate pendet. Incredulitas enim hominum veritatem & fidem Dei inanem reddere non potest Rom. III. v. 3. Sed ab ordinatione Dei pendet, quæ organis & mediis à se institutis adest, & per ea vult esse efficax, quæcumque tandem ratione vitæ & morum comparata sit persona Ministri. Quod D. Nazianz. venustissima similitudine expressit, dicens: Eandem apparere in cerâ figuram, sive aureo sive ferreo annulo facta sit. Sic Sacramenta Ministorum vel pietate vel impietate non mutari. Quod autem ille de visibili verbo & Sacramentis scripsit, idem de audibili ver-

verbo est sentiendum. Et in eandem sententiam rectè scripsit Augustinus lib. 3. de Bapt. contra Don. cap. 10. *Quemadmodum sol, cum per cœnosa loca diffundat radios, nihil contrahit sordium: Sic præstantiam ministerii verbi & Sacramentorum hominum impietate non sordidari.* Et Tom. 7. de Unit. Eccl. cap. 18. inquit: *Peiri & Juda unum baptisma fuisse. Nam si Sacrificiis in lege Mosaicâ sua constabat veritas, etiamsi Sacerdotes impuri & impii essent, quomodo ministerii Evangelici efficacia & præstantia derogabit Prædicatoris improbitas aut malitia?* Hinc Christus quoque doctrinam legis ex Ore Phariseorum audiendam docet Matth. XXIII, 7., quædiu in Cathedra Moïsi sedebant. i. e. legem Moïsi sonabant. Quid? quod si dignitas Ministerii penderet ab autoritate Ministri, multa sequeretur absurda. Nemo enim de veritate Ministerii & sui baptismi posset esse certus, cum multi ex ministris sint hypocritæ, nonnulli etiam clam scelerati. Unus etiam Ministerium & Sacramenta meliora & efficaciora haberet, quàm alter. Nam qui innocentissimi ministri ministerio uteretur, perfectius Sacramentum acciperet, quàm qui à mediocri non perinde sancto Sacramentum accepisset, imò sanctissimorum etiam hominum ministerium suspectum esset futurum, cum & illi aliquando in gravissima peccata prolabantur.

§. V. Cum verò Sacerdotium non sit otium, sed negotiorum negotium, uti scribit Bernhardus, & Episcopatus nomen est operis, non honoris, juxta Aug. I. 19. de C. D. c. 19. Ideo Officium Ministrorum est (1) *Verbi Prædicatio*, quod probant expressa mandata Apostolis & ipsorum in ministerio successoribus data Matth. XXVIII. v. 19. Marc. XVI. v. 15. Id requirit finis institui ministerii, siquidem eò cum primis sine Deo instituit, & adhuc conservat Ministerium, ut verbum prædicetur, ac per prædicationem verbi Ecclesia ex genere humano colligatur. Ephes. IV. v. 12. (2) *Sacramentorum dispensatio*, Circa quam verò observet,

Officium
Ministrorum
Ecclesie

ne

ne indignos ad eorum participationem admittat Matth. VII, v. 6. Nolite sanctum dare canibus, neque margaritas projicite porcis. Item ut in dispensatione Sacramentorum institutionem Christi & praxin Apostolorum diligenter observet & rejectis inutilibus & superfluis ceremoniis, quam potest fieri, simplicissimè juxta regulam modò traditam ea administret. (3.) *Pro commisso sibi grege precatio* Jac. V, 16. *ἑν ἑαυτοῖς ἀλλήλων.* Exemplum habemus Christi Joh. XVII, v. 20. Moïsi, Samuelis, Prophetarum & Apostolorum. (4.) *Vita & morum honesta gubernatio.* Notum est cursui doctrinæ coelestis & fructificationi verbi non mediocrem memoriam atque impedimentum objici per ministrorum improbitatem. Docendi autoritas perditur, quando vox opere non adjuvatur. (5.) *Disciplina Ecclesiastica administratio.* Quemadmodum in ordine Politico & Oeconomico; ita quoque in Ecclesiastico requiritur certa disciplina, absque quâ, ut illic subditi ac Domestici, ita hîc auditores in officio contineri nequeunt. Quæritur h. l. *an liceat ministris Ecclesie Magistratum peccantem publicè arguere?* In genero officium Elencticum Ecclesiæ ministris prohiberi nequit, aliàs puritas verbi, & multarum animarum salus præsentissimo periculò exponitur. Disputatio enim est cribrum veritatis, id quod probe norunt Turcæ, qui ne pelluceant errores, de Alcorano & religione sua Mahumetica Disputationes prohibent. Quàm facilis etiam lapsus sit in erroneam fidem, nisi per officium Elencticum aurum à scoriis separaretur, testis temporum edisserit Historia, præsertim si lupus fingat vocem matris ovium, & iisdem cum orthodoxis verbis & phrasibus, sensu tamen diversissimo utatur. Calumnias tamen, cum quis alienam sententiam adversariis affingit, & Sarcasmos vel sales mordaces & hos quidem in Ecclesiis pressis excipimus. Sed quod speciatim correptionem Magistratus attinet, multi sunt, qui hoc ferre nõ possunt, vocant crimen læsæ Majestatis & seditionem, quâ subditi ad

An Ministris Ecclesie liceat Magistratum peccantem publicè redarguere?

con-

contemptum Magistratus commoventur. Sed cogitandum est, etiam Magistratum esse ex hominibus sumtum, qui labi, errare, decipi que possunt, vicissim non sunt homines, qui in ministerio cum ipsis agunt, sed Spiritus S. est, arguere mundum de peccato Joh. XVI, 8. qui per os Ministrorum in mundo contemtorum agit cum aliis. Major enim est Majestas Spiritus S., quam potentissimorum Regum ac Principum. Crimen ergo læsæ Majestatis committunt, qui nihil durius in Magistratum, sed merè placentia audire volunt. Fidelis ergo Minister Ecclesiæ Magistratui etiam, qui bona pars Ecclesiæ est, hoc in genere, si opus fuerit, parcere non potest. Tendat autem hæc correptio non in Magistratum quatenus talem, ita enim in ipsam Dei ordinationem tenderet, quam nemo hominum convellere, aut in contemptum apud alios ducere debet, sed in vitia Magistratus, quæ sæpenumero in hoc ordine hominum magis sunt enormia, quam in aliis, juxta vericulum

Omne animi vitium tantò conspectius in se

Crimen habet, quanto major, qui peccat, habetur.

Prostat partim mandatum generale, quo Ministri Ecclesiæ absque ullo personarum discrimine jubentur peccata redarguere Et, LVIII, 1. 1. Tim. V, 20. Nusquam vero additur illa limitatio, quod privatorum quidem delicta arguenda sint, non autem Magistratùs. Partim mandatum speciale, quo Magistratum etiam arguere jubentur Ecclesiæ Ministri. Exod. VI, 11. dicit Deus ad Mosen: Ingredere & loquere ad Pharaonem Regem Ægypti, ut dimittat filios Israël. Jer. XIII, 18. Dic Regi & Dominatrici: Humiliamini, sedete in terra. Ezech. XXXI, 1. 2. Factum est verbum Domini ad me, dicens. Fili hominis, dic Regi Ægypti & populo ejus. Quamvis enim personæ & res Ministrorum certo modo subsint Magistratui, illorum tamen officium non agnoscit ullum alium Dominum, quam solum Christum, pro quo legatione funguntur. Ergo quod doctrinam & ministerium arguendi attinet, illius respectu non Magistratui, sed soli Deo se subesse noverint.

B

Luth.

Luth. tom. 6. Jen. Germ. fol. 384. Das Predigamt ist nicht ein Hoff-Diener / oder Dauen Knecht / sondern es ist Gottes Diener und Knecht / und sein Befehl gehet über Herz und Knecht.

(6.) *Rituum Ecclesiasticorum conservatio.* Institutio illorum rituum non pertinet ad solos Ecclesie Ministros, sed simul ad Magistratum Christianum, ac totius Ecclesie consensus fieri debet, interim tamen Ministris recte tribuitur eorum conservatio, ne scil. privato arbitrio ritus publica Ecclesie autoritate receptos mutent vel abrogent, sed tuenda concordia, & promovenda *ivta* *zias* causa eos conservent.

(7.) *Pauperum cura & aegrotorum visitatio.* Quamvis in primitiva Ecclesia *diacovia* a Ministerio verbi fuerit distincta, ac certis quibusdam personis commissa, quae ex eo dicebantur Diaconi Act. VI, 5., tamen non debent propterea Ecclesie Ministri judicare, pauperum curam ad se nihil pertinere, sed tum crebra ad beneficentiam erga pauperes exercendam auditorum suorum exhortatione, tum hospitalitatis & beneficentiae exemplo, tum ararii Ecclesiastici inspectione pauperum usibus subveniant. Aegrotorum visitatio eo nomine Ecclesie Ministro debet esse commendata, quod illi vel maxime Evangelica consolatione erigendi, & contra mortis terrorem instruendi sint.

§. VI. Ministrorum Ecclesie operam Deus Ecclesiam in terris adhuc colligit, fundat, conservat, suntque *Senatus Ecclesie*, cujus constitutio 1. Cor. XII, 28. Eph. IV, 11, refertur. Dividuntur in *extraordinarios*, quales erant Apostoli, & *Ordinarios*, quales sunt hodierni Pastores omnes, quot quot legitime ad docendum verbum Dei & ad conferenda Sacramenta sunt ordinati. Agmen ministrorum Ecclesie ducunt Apostoli, per quos Ecclesia primitus a toto orbe est collecta, dicti propterea Ecclesie 12. fundamenta Apoc. XXI, 14. His Apostolorum *αρχεπισκοποι* v.g. Timotheus, Titus, Barnabas, Clemens Rom. aliique viri Apostolici, Evangelistae
juxta

juxta & Prophetæ, quorum in initio Nov. Test. non pauciores quàm in Vet. Test. (hos inter Agabus Act. XI, 28.) & denique Patres atque Doctores Ecclesiæ, quique hodie dicuntur Pastores Ecclesiarum in SS. dicti Presbyteri & Episcopi sunt connumerandi. Magna verò inter hos & Apostolos differentia intercedit. Apostoli à Filio Dei Deique Spiritu immediate edocti Θεοδιδάκτοι καὶ Θεόπνευστοι nulli certæ Ecclesiæ erant adstricti, hodieque deserunt, quæ de reliquis Ecclesiæ ministris eorumque ordine dici non possunt. Arduum cum primis est, & cum præsentis salutis periculo conjunctum munus docendi in Ecclesia, cum Deus impii sanguinem de Pastoris manibus velit requirere Ezech. XXXIII, 8. Nec sine causa Chrysof. dixit: *Μιῶν, ἢ ἴσως ἐκ Ῥεῦθῶν τῆς Ἐκκλησίας σωθῆναι.* Boni ergo Pastoris requisita spectemus. *Primum est bene docere.* Multum ad docendum volubilitas linguæ, & sapientia ex Postillis hausta videtur sufficere, sed male. Apostolus 2. Tim. II, 15. & Tit. I, 9. à Doctore Ecclesiæ requirit, ut ipse possit (1.) ὀρθοπῆδῶν πᾶν λόγον τῆς ἀληθείας, recte & methodice verbum Dei partiri, cum confusa doctrina sit Ilias malorum. (2.) Ut sit διδακτικός h. e., ut dogmata fidei legitime probet, ac habitâ auditorum ratione prudenter confirmet. (3.) Ut possit τὰς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν, fidem contra acutos Hæreticos aliosque Sectarios defendere, quod postremum non tam à quovis Catecheta vel simplici Ecclesiaste, quàm ab Academicis Dd. hodie requiritur. Disputare enim non tam ad suggestum, quàm Academiæ cathedram spectat. *Secundum* requisitum est, *bene vivere.* Neque enim verbis solum pietatis studium urgeat, sed opere ipso sic vivat, ut sit Exemplum gregis. 1. Pet. V, 3. ut suò modo cum Christo: *Quis ex vobis me de peccato arguet? vel cum Ambrosio dicat: Non sic vixi, ut vivere me pudeat.* *Tertium* requisitum *disciplinam* concernit. Operam enim dare tenetur, ut in-

Boni Pastoris requisita.

Ecclesia omnia *εὐαγγέλιον* agantur. Hinc citra *πρωτὴν πλησίαν*, gradibus tamen admonitionum observatis, impios corrigere, & si qui emendari nolint, ab Ecclesia vi clavis ligantis abscindere, & quemadmodum poenitentes absolvere, sic impenitentes pro delicti ratione excommunicare tenetur. Quisqvis ita partes officii impleverit, huic, quamvis in terra exigua sint præmia, merces in Cœlis erit copiosior, Scholasticis Aureola dicta. Ecclesiæ enim Doctores fulgebunt ut splendor firmamenti Dan. XII. Hinc Apostoli solatium corona justitiæ sibi in Cœlo reposita 2. Tim. IV, 8.

Ad validitate Ministerii requiritur vocatio.

Ad vocationem omnia Ecclesia membra concurrere debent.

§. VII. Ad Ministerium requiritur *vocatio legitima*. Clara sunt dicta Hebr. V, 4. Nemo sibi ipsi honorem sumit, sed qui vocatus à Deo sicut Aaron, Joh. III, 27. Non potest homo quicquam sibi sumere, nisi datum ipsi fuerit de Cœlo, Rom X, 15. Quomodo prædicabunt, nisi mittantur? scilicet ut falsi Prophetæ, qui currunt, nec mittuntur, ideoque audiendi non sunt. Jer. XXIII, 21. c. XXVII, 14. Non verò ab uno tantum Statu Ecclesiæ dependet vocatio, uti Papistæ ad solum Clerum, Pseudo-Politici ad solum Magistratum, Anabaptistæ ad promiscuam multitudinem illis exclusis vocationem pertinere dicunt, sed justo ordine omnium ad Ecclesiam illam pertinentium suffragio & consensu libero ministeria constituentur. Ita enim Matthias Apostolus Act. I, 23. Diaconi Act. VI, 5. Presbyteri Act. XIV, 23. Tit. I, 5. 2. Tim. II, 2. vocati, electi, constituti sunt. Ita omnia sunt totius Ecclesiæ 1. Cor. III, 21. Ita primitiva & subsequens vera Ecclesia consuevit vocare, eligere. Cypr. lib. 1. Ep. 4. Theod. lib. 4. Hist. Eccl. c. 20. Nizeph. lib. 11. Hist. c. 26. Socrat. lib. 4. c. 25. Libera verò requiruntur suffragia, non favore vel pretio emta. Patrum una vox est: *Præsent digni, probati, honoremque non pretio, sed virtutis adepti testimonio*. Tertull. Apol. c. 39. Neque quicquam tam impium tamque scelestum est, sacrilegum

ma-

magis, & ad similitudinem Simonis Magi magis accedens, quam, licet non intervenientibus aliis criminibus, Episcopi, Presbyteri &c. Officium terreno pretio velle mercari.

§. VIII. Præter vocationem in Ministris Ecclesiæ consideranda est eorum *Ordinatio*, quæ tamen non à Christo instituta, sed ab Apostolis ut Ceremonia utilis & pia introducta, & consequenter non de Jure Divino est necessaria. Per Ordinationem autem Vocatio solenniter declaratur, & persona vocata per preces & manuum impositionem ad Ministerium in Ecclesia obeundum consecratur, & de legitima vocatione certior redditur, & in conspectu Ecclesiæ Officii graviter admonetur. *Dicitur autem, quod Ordinatio à Christo non sit instituta, & consequenter non de Jure Divino necessaria.* Nam in SS. nullum habetur mandatum de externo Ordinationis ritu in ministrorum consecratione adhibendo. Quod autem in SS. non est mandatum, de Jure Divino non est necessarium. Nec etiam legitur de Apostolis, quod consecrati fuerint externo ordinationis ritu per impositionem manuum à Christo. *De Paulo quidem res videtur quodammodo dubia esse, huic enim manus imposuit statim post conversionem suam Ananias Act. IX, 17.* Deinde cum ad prædicandum Evangelium cum Barnaba mitteretur Act. XIII, 3. Sed 34. Paulus ipse Gal. I, 1. testatur, se non ab hominibus constitutum esse Apostolum, nec per hominem, sed unice per Jesum Christum. Quo ipso significat, ad sui in Ministerio constitutionem nihil contulisse hominum Ministerium. Quod autem Ananias Paulo manus imposuerit, illa impositio manuum non facta est ad Apostolatum vel Ministerium in Ecclesia obeundum, quia facta est ante Baptismum, ante hoc autem Sacramentum nemo consecratus fuit ad Ministerium Ecclesiæ. Fuit igitur hæc impositio manuum facta ad visum recipiendum. Solebant enim in primitiva Ecclesia imponere manus alicui, ut testarentur hæc cerimoniam, se pro illâ persona, cui imponebantur manus,

ORA-

*Ordinatio
de Jure
Divino
non est ne-
cessaria.*

orare. Similiter Act. XIII. Paulus non fuit ad Apostolatam ordinatus manuum impositione. Nam annos 14. integros functus jam erat Apostolatu. Unde nihil causæ erat, cur illo demum tempore, quo cum Barnaba ad Gentes mittebatur, ordinaretur. Unde hæc manuum impositio nihil aliud fuit, quàm Cerimonia in primitiva Ecclesia recepta, quæ cum precibus conjungi solebat, quando in re arduâ Spiritus S. gratia & assistentia implorabatur. Indequæ quia Paulus & Barnabas segregati erant à Spiritu S. ad prædicandum Evangelium inter Gentes in locis remotissimis, quod opus erat arduum ac difficile, ideo Ecclesiæ Doctores deinde super Paulo & Barnaba orarunt, & cum precibus conjunxerunt manuum impositionem, quo ritu ad Ministerium hoc inter Gentes obeundum sunt ordinati.

*Clerici
Magistra-
ri Civili
subjecti
sunt.*

§. IX. Ministri Ecclesiæ utique subjecti sunt *Censuræ Seculari*. Contrarium quidem elucescere videtur Matth. XVII, 26. At Christus non id intendit, ac si Clericos, aut totum cœtum fidelium suâ præensione ab oneribus Civilibus voluerit esse exemptos. Cur aliàs Paulus tam seridè inculcasset conversis suis Romanis: Reddite omnibus, quod debetis, tributum, cui tributum, vectigal, cui vectigal Rom. XIII, 7. Sed ut ostenderet, se pro autoritate sua Divina, quod naturâ esset Dominus & Rex omnium mundanorum Principum, ipso jure quidem liberum esse ab omni pensatione tributi, nolle tamen in scandalum aliorum jure suo uti, sed cedere, & æqualia aut majora pendere, quàm alii Capernaitæ solerent. Hoc ipso suo Exemplo alios admonens, se quoque paratos esse debere dare Magistratui, quæ sua sint, & si res ita postulet, de jure suo etiam aliquid remittere.

§. X. Cum primarium Ministrorum Ecclesiæ officium consistat in prædicatione verbi Divini, in eâ non prolixè sed brevè esse debent. Potissimam enim cultus Divini partem constituunt preces, hymni, lectio SS., gratiarum actiones, &

& si quid præterea est hujus generis, his quasi appendicis loco in Veteri Ecclesia accefferunt paræneses ad populum, sed breves, quæ intra horam, imò dimidiæ horæ spatio finirentur, ut sunt pleræque Patrum Græcorum & Latinorum Homiliæ, quas hodie superflites habemus, quorum aliqui summâ eloquentiæ laude floruerunt, imò ipsam professi fuerunt. Diferte Basilius M. ostendit, suo ævo ultra horam non durasse has Orationes. Nam sermonem in Psal. XIV. cum absolvere non potuisset, postredie ea, quæ restabant, novâ Oratione complexus est, ejusque hanc causam subjunxit: *Hesternâ die, inquit, super Psal. XIV. sermonem apud vos habuimus, quem sub hora spatio permisi non sumus absolvere. Nunc autem ut certi Debitores, reliqua, quæ restabant, libenter exsolvaturi venimus.* Gregorii M., Leonis M. homiliæ intra horæ dimidium facile finiuntur. Rationem ejus brevitate pulcherrimam suppeditat Patrum Græcorum politissimus & eloquentiæ arte præcipue clarus Gregor. Nazianzenus Orat. 40. in S. Bapt. Init. *Sermonis satietas est auribus inimica, non aliter atque cibus innumeratus & nimis noxius corpori.* Imò hoc in more fuit positum Patribus, ut in medio cursu, cum permotos sua oratione auditores vel è lacrymis vel ex plausibus eorum cognoscerent, illam abrumperent. De quibus aliisque præterea ritibus copiosè egit Franciscus Bernardinus Ferrarius singulari libro de ritu sacrarum Ecclesiæ Concionum. Videri idem potest de Veterum acclamationibus & plausu lib. 5., quo agit de Acclamationibus Ecclesiasticis, & Hildebrandus quoque de veterum concionibus c. 3. §. 12. Omnino itaque valet hic Aratum adagium: *Bonitas Orationis in brevitate,* & illud Pindari: *βαρὰ δ' ἐν μακροῖσι ποιηθῆεν ἀκούσσοις.* Pauca in prolixis vario artificio sermonis edisserere auditu sapientibus grata. Videndum porro, *utrum stando an sedendo concionati sint?* Communiter pro Concione stetit videntur. Hinc Augustinus: *Nostis, inquit, fratres, quia ad panem ventris*

*Paræneses
ad popu-
lum in Vet.
Eccles. non
durarunt
ultra hora
spatium.*

*Nam
stando, an
verò seden-
do Veteres
concionati
sunt?*

*enim labore pervenitur, quanto magis ad panem mentis cum labore statis & auditis, sed nos majore stamus & loquimur. Tract. 19, in Job. Non possum non h. l. laudare infigne Devotionis Exemplum Constantini M., qui occasionem nactus de Theologia loquendi erecto corpore consistens contractoque vultu, & depressa voce, adhibita summa prudentia & moderatione presentium animos celesti Disciplina in iustitia & devovere videbatur, teste Eusebio lib. 4. de Vita ejus cap. 19. Nonnunquam pro concione sedisse animadvertimus. Testatur hoc suo Exemplo August. *Ute ergo vos, inquit, non diu detineam, praesertim quia ego sedens loquor, vos stando laboratis.* Serm. 19. de diversis. Ambrosius suo aëvo moris esse ait, ut Seniores in Cathedris sedentes disputent, in 1. Cor. XIV. Itaque nunc steterunt, nunc pro concione federunt, praesertim si senex esset Homileta, cui per atatem stare incommodum erat.*

*Vitent. Mi-
nistri lu-
xum & de-
licias.*

§. XI. *Vitent Ministri luxum & delicias.* Dicit Christus: Operarium esse dignum alimentis sive cibo, non deliciis aut lautitiis. Recte Theophyl. ait: *Dixit autem (Christus) cibo, non luxu, neque enim deliciari oportet Doctorem.* Quomodo mens sacris exercitiis rite vacare poterit, quando corpus lauto nimioque cibo saginatur? Quomodo mysta sacri muneris partibus dextre fungetur, quando genio crebrius indulget, seque ingurgitat. Vim suam plerumque amittit doctrina, quando delicias admittit Doctor. Non sine causa Apostolus Episcopum non vinosum esse jubet Tit. I, 7. Haud desunt, proh dolor! nostra hac aetate tales verbi Ministri, qui habent quidem τὰς διατροφὰς καὶ σκεπτάσματα, alimenta & tegumenta, sed iis non sunt contenti, contra monitum Pauli 1. Tim. VI, 8. Ex Ministerio sacro ditescere & thesauros accumulare satagunt, ad eum modum, quo in Papatu Patrimonium Petri congestum est & auctum. Quin imò non pauci eorum saepe, etiam interdiu, jacent vino somnoque sepulti. Scil. isti egregiè excubant pro animabus auditorum, tanquam rationem reddituri Hebr. XIII, 17.

§. XII.

§. XII. Hinc quæritur, an interesse Pastor possit Conviviis? *xy.* Videre debet, quid locus, tempus, & aliæ circumstantiæ moneant. In conviviis autem spectentur hæc: Locus, tempus, convivii genus, convivæ, colloquia, edendi bibendique modus, hilaritatis moderatio, & morandi tempus. Ad hæc membra referamus præcepta de Disciplina Pastoris, quam servandam esse in conviviis judicamus. Locus convivii si fuerit obscurus, aut infamis, fugiendus est Pastori. Nullo enim pacto decet, ut Pastor in tabernis, aut lupanaribus, aut in hominum infamium domo convivam agat. Nam hac ratione non solum suæ personæ, verum etiam Ministerio inureret infamiæ notam, ac ita suam famam periclitari permetteret, & Ministerium probro afficeret. Tempus convivii sit oportunum, quod nec noctu sit, nec tempore sacrorum in templis, nec tempore communis luctus. Conviviorum genera sunt duo, honesta & inhonesta. Hilaritatis honestæ causâ instituta convivia non improbantur, sed inter honesta numero, quæ potissimum exhibere solent homines, post aliquem laborem honeste peractum. Idque potissimum reficiendarum virium causa per honestam & moderatam hilaritatem. Considerandum verò, quomodo Pastor in convivio, cui per conscientiam interesse potest, sese gerere debeat. Atque initio in convivio, cui interest, non exhibebit se nimis morosum, multo minus insidiabitur singulorum Convivarum ori, quò inveniat segetem in eos debacchandi aut pro suggestu, aut apud plebeculam, sed cum aliis honesto gaudio, & quidem in Domino, animum relaxabit. Præterea, ut alia omittam, à piis in conviviis observanda speciatim tria videntur curanda esse Pastoribus. (1.) Ut avertant suâ præsentia omnem non minus *αἰσῆτιαν* quàm *ἀσσητιαν*, libere simul arguendo illos, qui hac in parte delinqvunt. (2.) Cum ipsorum sit, cibo benedicere, eoque sumto, Deo gratias agere, utantur tam Emphaticâ formula, quæ afficiat omnes accumbentes.

C

(3.)

An Minister Ecclesiæ possit interesse conviviis?

(3.) Occasione ciborum terrenorum, quos Deus largitur, occasionem capient differendi de rebus spiritualibus, mysteriorisque Theologiæ, sic tamen, ut sermones suos simul sale & gratia condiant. Col. IV, 6.

*An ad obe-
undum
Ministeriū
Ecclesiasti-
cum requi-
ratur cer-
tus anno-
rum nume-
rus?*

§. XIII. *Qv. An certus & determinatus numerus annorum vita requiratur in iis, qui Ministerio Ecclesiæ initiandi?*
Ex Jure Divino constat Num. IV, 3. Anno ætatis 30mo Levitici generis Sacerdotes ad publica ministeria demum fuisse admissos. Et Christus, cum per Baptismatis susceptionem ministerio inauguraretur, incipiebat esse annorum ferè 30. Luc. III, 23. Eadem fuit ætas Johannis Baptistæ. De Jure Justinianæo 35. annos oportuit eum habere, qui eligendus erat Episcopus aut Presbyter. Postmodum verò etiam ad 30. annos restrictum est futuri Ecclesiæ ministri munus. Sanè semper melius & Ecclesiæ magis prospectum esse dici potest, si non præpropere nimis crudos homines in Cathedram propellantur, & mustæ vitæ & morum adolescentes muniis Ecclesiæ præficiantur. Placet Saxonica Electoralis Ordinatio fol. 90. *Das keiner zu jung aufgestellt werden soll.* Neque obstat Exemplum Timothei, ad quem scribit Apostolus 1. Tim. IV, 12. Nemo adolescentiam tuam contemnat. Quòd excellentia ingenia, & dona in prima statim ætate se prodentibus exornata, etiam ad functiones Ecclesiæ citius aliis ordinari possint, nemo negabit, sed ideò ab uno vel altero Exemplo generalem constituere regulam, & omnes *reaverus* promovere non decet.

*An vivo
adhuc Pa-
store alius
expectati-
vam petere
possit?*

§. XIV. Sed nec illi recto pede incedunt, qui non vacante loco vivis adhuc Pastoribus *expectativas* ad Parochias certas à Principibus, vel aliis, quorum interest, impetrant. Nam ejusmodi præbendæ vel officia viventibus adhuc possessoribus & parochis neque promitti & dari, neque etiam recte & honeste peti possunt, ac debent. Certè Gelasius Papa ex Concilio Lateranenſi ejusmodi promissiones, & con-

& concessiones Ministeriorum Ecclesie sive beneficiorum vel Ecclesiarum nondum vacantium diserte prohibet Tit. 8. cap. Nulla Ecclesiastica. Verba Capituli adscribemus: *Nulla Ecclesiastica Ministeria sive etiam beneficia Ecclesie vel tribuantur alicui, vel promittantur, antequam vacent, ne quis desiderare mortem proximi videatur, in cuius locum sive beneficium se crediderit successurum. Cum enim in ipsis etiam legibus Gentilium inveniatur inhibitorium, turpe est, & Divini plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia Dei futura successio- nis expectatio habeat, quam ipsi etiam Gentiles damnare curarunt &c.* Quamvis vero nos istiusmodi Pontificum Decretis non teneamur, rationes tamen evidentes & graves sunt, ob quas istiusmodi dictas expectativas ad officia Ecclesie nondum vacantia improbamus. Nam si lex naturae vetat, ne quis alteri faciat, quod sibi fieri nolit, profecto haud æquum est petere, & extorquere promissionem, quod alius adhuc vivens recte fungitur. Quis enim alius officium expectare & mortem sperare cupiat? Notum est illud Cato- nis Ethnici:

In mortem alterius spem tu tibi ponere noli,

§. XV. Licet verò Ministris Ecclesie esse uxoratos, quia Apostolis licuit 1. Corinth. IX, 5. licuit circumducere sorores uxores. Excipiunt Pontificii I. non constare, quinam ex Apostolis uxorati fuerint. R. (1.) nec hoc quæri, quinam ex illis uxorati fuerint, sufficit, hinc constare, aliquos fuisse tales: (2.) Constat de Petro & Jacobo. Excip. II. Habuisse eos uxores ante Apostolatam, postea verò easdem deferuisse, Matth. XIX, 27. R. (1.) Atqui hic agitur de Jure Apostolorum quæ talium, cum munere Apostolico defun- gentur. (2.) Quod dicuntur deferuisse uxores, illud ad tempus factum. Nam rediisse ad eas ex Exemplo Petri li- quet, cujus Domum Christus ingressus est, postquam Apo- stolus factus esset, ibique socrum ejus sanavit. Excip. III. non loqui Apostolum de uxoribus, sed de piis sceminis, quæ

*Ministris
Ecclesia li-
cet habere
uxoras,*

C 2

Apo-

Apostolos sequebantur, sicuti Christum sequebantur, quæ
 eum alerent, ipsiqve ministrarent. **R.** (1.) Apostolus dicit
 forem uxorem, non forem mulierem. (2.) Potestas
 jus significat, quod maritus habet in uxorem, atqvi tale jus
 Apostoli non habebant in divites fœminas. (3.) Fœminas
 tales circumducere, desertis uxoribus, non potuisset fieri
 vel sine aliorum obloquio, vel etiam sine propriarum uxo-
 rum Zelo. (4.) Paulus & Barnabas noluerunt circumdu-
 cere uxores, ne scil. graves essent Ecclesiis. At verò tales
 ditiores fœminæ levamini fuissent Ecclesiis. (5.) Paulus
 sustentatus non fuit ab ejusmodi mulieribus, sed labore ma-
 num suarum victitavit Act. XX, 34. & quod deerat, sup-
 plexerunt fratres 2. Cor. XI, 9. (6.) Christum sequebantur
 mulieres, sed non semper, alioqvi non mirati fuissent
 Apostoli, quod cum muliere loqueretur. Excip. Pontifi-
 cii: Conjugium repugnare Ministerio Ecclesiæ, quia
 Moses remisera uxorem suam Jethroni. **R.** Remisera ad
 tempus, donec legatione ad Pharaonem & educatione po-
 puli defunctus esset. Hinc Jethro eam ad Mosén hoc capite
 reduxit, ut *v.* seqq. videre est. Plura de Ministrorum verbi
 Conjugio vid. apud Frid. Balduin, in Caf. Consc. lib. 4. c. 13.
 Casu 2.

Ἐπίσκοποι
Ministros
Ecclesiæ
ornat.

S. XVI. *Αυτάρκεια* insignis virtus est Ministerii.
 Quare cum Christum suos Discipulos primum ablegaret in
 Judæam Evangelii prædicandi gratia, vetuit ipsos quicquam
 propterea accipere, quos tamen sine pera, sine Zonis pe-
 cuniferis, sine auro & argento ablegaverat. Prohibet quic-
 quam tollere vel peram, vel æs vel panem, docens per hæc
ἠφιλοζήματα διὰ τῶν, illos à divitiarum studio esse
 debere alienos, & ut hi, qui ipsos visuri essent, bene affice-
 rentur erga eos tanquam possessionum contentum docentes,
 ex eo, quod ipsi nihil habeant. Theophyl. ad Marc. VI, 8.
 Jussit præterea in ædibus, in quas semel divertissent, manere,
 donec

donec opus suum perfecerint, nec statim in commodiores excurrere, ne viderentur luci gratiâ commodiores sedes qvære Matth. X, 11. Hæc verò non eò intelligenda sunt, qvâsi non liceat beneficiis ab auditorio oblati frui, qvandoqvem mercede sua dignus est operarius. Confirmatur Marc. I, 44. dum Christus jubet leprosum à sese mundatum abire ad Sacerdotem, ut sese isti sistat explorandum, & offerat consvetum donarium. Jubet ingredientes domum pacem apprecari habitatoribus, ut ex benevolo affectu hõc ad capes- sendam doctrinam invitentur Luc. X, 5. Qvò igitur sine? ut avaritiam caverent, Matth. X, 8. Gratis accepistis gratis date, ait Apostolis suis Christus. Qvâ semper dona spiri- tualia (si merces media sit) viliora fiunt, adjungitur avari- tiæ condemnatio, ait Hieron. ad l. c. Videntur eqvidem Apostoli paupertati studuisse. Omnia enim reliquerunt. Sed istud intelligendum est de usu, non de ipso Dominio rerum deserto. Petrus enim suam retinuit domum Capernaumi, ad qvam subinde revertebatur, ubi & didrachmam tanqvam civis solvebat Matth. XVII, 27. Idem post resurre- ctionem Christi rediit ad usum qvoqve vasorum suorum, naviculam & retia Joh. XXI, 3. Tale qvîd contigit etiam cum Matthæo. Nam Matth. IX, 10. in ædibus Matthæi Christus epulis accumbit. Unde cum Luc. V, 28. refertur, omnia reliqvise, de affectu id intelligendum est, non de o- mnium propriorum abdicatione. Hoc verò intelligendum est de verbo & miraculis, qvòd ea non sint divendenda pec- unia. Laborem verò in istis expediendis insumtum, non esse pensandum, id non dicit. cum sua mercede Operarius dignus sit. Mulieres religiosæ Christum Magistrum secutæ, de facultatibus suis ex more ipsi ministrabant Luc. VIII, 3. & Christus ipse suis Discipulis de necessariis prospexit. Luc. XXII, 35. de præterito missionis tempore loqvens, inter- rogat, numqvîd necessariorum sive in victu, sive in amictu ipsis, et si sine pera, sine crumena, sine calceamentis missis,
de-

defuerit? Respondebant ipsi: Nihil. Imò ipsi sibi de necessariis vitæ prospiciebant, operam dantes piscaturæ. Joh. XXI, 2. seqq.

An Clericus possit esse negotiator?

§. XVII. Non sint turpe lucrum sectantes 1. Tim. III, 3. Græce: μή ἀγορεύουσιν. Turpis lucri sectator est, inquit Theodoretus, non, qui, ut nonnulli existimarunt, parva lucra appetit, sed qui ex rebus turpibus, & valde inhonestis quæstum facere in animum inducit. Unde Gregorius: *Nos sacculum Ecclesia ex turpibus lucris volumus inquirari.* Licet autem aliqua negotiatio aliis licita sit, illicita tamen redditur sæpe ob circumstantiam personarum, lucrum sibi prohibitum, atque adeo turpe sectantium, quales sunt Clerici & religiosi. Unde Hieronymus: *Negotiatorem, inquit, Clericum, ex inope divitem, ex ignobili gloriosum quasi quandam pestem fuge.* Hinc ob indecentiam graves in jure pœnæ ponuntur Clericis negotiatoribus. De negotiatione illicita intelligendum est illud Psal. LXX, 7. Non cognovi literaturam sive numerum, (ut est in fonte) Ubi per literaturam sive numerum *πραγματείας* i. e. negotiationes intelligunt multi, sequentes LXX. interpretes, inter quos est Hieron. August. Cassiodorus, Glossa Ord. & interlin., ut sit sensus: *Quoniam non cognovi negotiationes, cum mihi auxilio opus fuerit, ad Dei potentiam confugiam, & illius justitiæ, quam novi, recordabor.* Valde abhorruit Chrysostr. ab omnium tumultu negotiorum. Unde super Matth. XXV. *Nullus, inquit, Christianus debet esse mercator, aut si voluerit esse, projiciatur de Ecclesia.* Additque, à Christo ejectos fuisse de templo vendentes & ementes, ut significaret, nullum unquam mercatorem placere Deo posse, intellige, sit turpe lucrum, & illicitam negotiationem sectetur.

§. XVIII. Plura requisita Ministrorum Ecclesiæ possent recenseri, ratione tam vitæ ac morum, quam donorum

rum Ministrantium. Sed tempore exclusus, filium a brumpo,
Benevolum Lectorem ulterioris indagacionis in hac materiâ
cupidum ad Systemata Theologorum nostrorum
remittens.

SOLI DEO GLORIA.

Ad Clarissimum atque Eruditissimum

Dn. M. JOH. CHRISTIAN.

von Mithoffen.

DE REQUISITIS MINISTRORUM ECCLESIAE
disputantem.

QUâ *verbi* fidus teneatur lege *Minister*,
Ex Sacris Dictis comprobatur hicce labor.
Sic juvat in charta leges proponere, quales
Olim mens didicit, rectaque vita docet.
Sic Suavem Pastor Christi disperget odorem,
Doctrinam faciens sic redolere suam.
Hæc age perveniens MITHOFF ad munia Sancta,
Firmet ad hæc auspex TE facienda Deus!

RINTELI, d. 28. Aprilis
An. 1710.

Ita Nobilissimo Dn. Mag.
animum gratulabundum
explicat

Dissertationis PRÆSES.

1717

Imprimatur
Theologium no. 1000

SOLI DEO GLORIA

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

Dr. M. JOH. CHRISTIAN

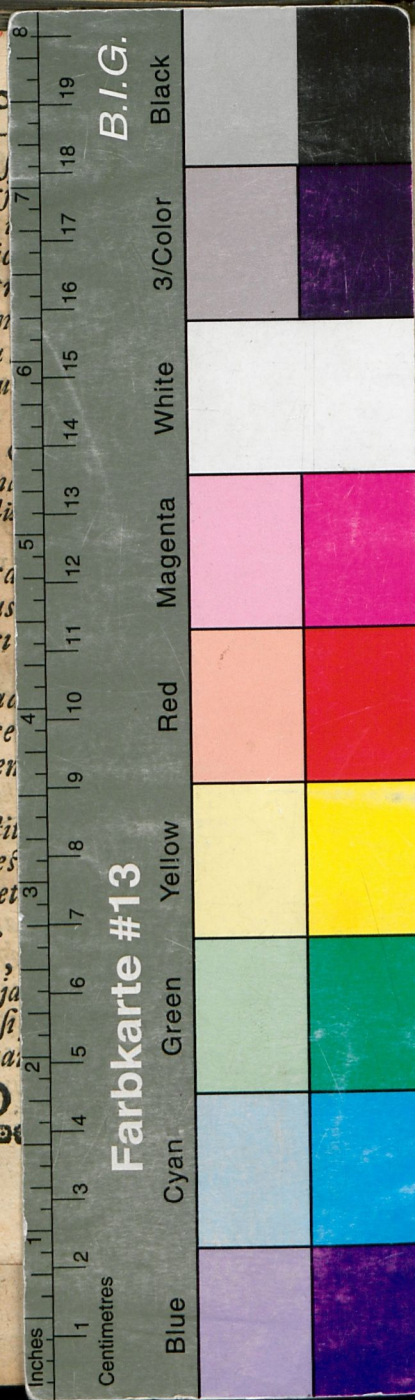

ULB Halle
005 475 155

3

B.I.G.

Farbkarte #13

18

8

1710, 7.

DISSERTATIO
THEOLOGICA,

DE

REQVISITIS
MINISTRORUM
ECCLESIAE,

QVAM

PRÆSIDE

JOHANNE KAHLER,

S. S. Theol. Doct. ejusdemque Profess. Prim.
& Mathemat. Ordin.

Publicæ Eruditorum disquisitioni subicit

A. JOH. CHRISTIANUS von Mithoffen
S. S. Theol. C.

AUCTOR & RESPONDENS

Ad diem 2. Maj. A. O. R. M DCC X.

IN AUDITORIO MAJORI.

RINTELII,

Literis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, Univ. Typog

